

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми
Р.Б. Кожухівська
«31» вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Статистика в туризмі»

Освітній рівень: *перший (бакалаврський)*

Галузь знань: *24 «Сфера обслуговування»*

Спеціальність: *242 «Туризм»*

Освітньо-професійна програма: *«Туризм»*

Факультет: *менеджменту*

Умань-2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Статистика в туризмі» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм».
Умань: Уманський НУС, 2021. 16 с.

Розробник: к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи

 О.М. Саковська

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Протокол від «30» серпня 2021 року № 1.

Завідувач кафедри

туризму та готельно-ресторанної справи

«30» серпня 2021 року

Л.В. Транченко

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту.

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1.

Голова М.О. Гоменюк

«31» серпня 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	Обов’язкова
Модулів – 1	Спеціальність: 242 «Туризм»	
Змістових модулів – 3		Семестр: 3-й
Індивідуальне завдання –		Лекції: 22 год.
Загальна кількість годин – 105		Практичні: 24 год.
Тижневих годин навчання: аудиторних – 3,0; самостійної роботи студента – 4,0.		Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітньо-професійна програма: «Туризм»
	Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Статистика в туризмі» є формування у майбутніх бакалаврів з туризму теоретичних знань та практичних навичок статистичної оцінки економічних явищ і процесів туризму, опанування методів статистичного аналізу.

Завданням навчальної дисципліни є вивчення принципів, методів реєстрації, зведення та групування, а також вивчення статистичних закономірностей явищ і процесів у туризмі.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: вивченню дисципліни «Статистика в туризмі» передують вивчення таких дисциплін як «Вища та прикладна математика», «Основи економічної науки», «Основи наукових досліджень», «Основи туризмознавства».

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **оволодіти** такими **компетентностями:**

загальні:

- здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність працювати в міжнародному контексті.

фахові:

- знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;
- здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал;
- здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства;
- розуміння основних понять та концепцій сільського (зеленого) туризму.

Програмними результатами навчання є:

- знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;
- знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи статистики

Тема 1. Предмет і метод статистики

Статистика як вид практичної діяльності. Статистика як галузь наукових знань. Чинники формування та розвитку статистики. Об'єкт статистики. Предмет статистики. Складові статистики як багатогалузевої науки. Статистична закономірність. Статистична сукупність. Закономірність розвитку. Закономірність розподілу елементів сукупності. Закономірності структурних зрушень. Закономірності зв'язку між явищами. Ознака. Варіація. Кількісні ознаки. Атрибутивні ознаки. Номінальна шкала. Порядкова (рангова) шкала. Метрична шкала. Дискретна ознака. Неперервна ознака. Статистичний показник. Статистична методологія. Статистичне дослідження. Статистичний ряд. Ряд розподілу. Ряд динаміки. Статистична таблиця. Статистичні графіки.

Тема 2. Статистичне спостереження

Інформація. Інформаційне забезпечення. Статистичне спостереження. Первинне спостереження. Вторинне спостереження. Статистичні дані. Вимоги до статистичних даних. Етапи статистичного дослідження. План статистичного спостереження. Мета спостереження. Об'єкт спостереження. Одиниця сукупності. Одиниця спостереження. Програма спостереження. Статистичний інструментарій. Статистичний формуляр. Види та способи реєстрації даних. Суб'єкти статистичних спостережень. Час спостереження. Місце спостереження. Період спостереження. Види контролю даних обстежень. Види помилок. Організаційні форми спостереження. Спеціально організовані спостереження. Статистичний реєстр. Види статистичних реєстрів. Класифікація статистичних спостережень.

Тема 3. Зведення та групування статистичних даних

Статистичне зведення. Макет статистичної таблиці. Форми обробки даних зведення. Групувальна ознака. Статистичний стандарт. Структурне групування. Типологічне групування. Аналітичне групування. Інтервал. Принципи формування інтервалів. Просте, комбіноване та вторинне групування. Підмет та присудок статистичної таблиці. Види статистичних таблиць. Вимоги до оформлення статистичних таблиць. Статистичні графіки.

Тема 4. Статистичні показники

Статистичний показник. Модель статистичного показника. Класифікація статистичних показників та їх види. Абсолютна величина. Види вимірників абсолютних величин. Відносна статистична величина. База порівняння. Відносна величина динаміки. Відносна величина просторових порівнянь. Відносна величина порівняння зі стандартом. Відносна величина структури. Відносна величина координатії. Відносні величини інтенсивності. Середня величина. Середня арифметична, гармонійна, геометрична, квадратична. Групова середня.

Змістовий модуль 2. Методи статистики

Тема 5. Ряди розподілу та характеристики варіації. Кореляційний аналіз.

Ряд розподілу. Варіанта. Частота. Частка. Кумулятивна частота. Мода. Медіана. Квартиль. Дециль. Розмах варіації. Лінійне відхилення. Квадратичне відхилення. Дисперсія. Лінійний коефіцієнт варіації. Квадратичний коефіцієнт варіації. Коефіцієнт осциляції. Додавання варіацій. Факторна та результативна ознаки. Функціональний зв'язок. Стохастичний зв'язок. Основні завдання кореляційного аналізу. Етапи кореляційного аналізу. Коефіцієнт кореляції. Непараметрична кореляція. Рангова кореляція.

Тема 6. Вибіркове спостереження

Вибіркове спостереження. Переваги вибіркового спостереження. Вибіркові дані. Вибірковий метод. Мета та завдання вибірки. Репрезентативні вибірки. Способи відбору у вибірккову сукупність. Помилка вибірки. Способи визначення помилки вибору. Види середніх помилок вибірки. Види граничних помилок вибірки. Організація вибіркового спостереження.

Тема 7. Ряди динаміки. Індекси.

Динамічний ряд. Моментний ряд. Інтервальний ряд. Базисна та ланцюгова характеристики динаміки. Абсолютний приріст. Темп зростання. Темп приросту. Абсолютне значення 1% приросту. Середній абсолютний приріст. Середньорічний темп зростання. Згладжування ряду динаміки. Ступінчата та ковзна (плинна) середні.

Поняття індексу. Функції індексів. Динамічний, територіальний, міжгруповий, індивідуальний, зведений індекси. Середньозважений індекс. Агрегатний індекс. Зведений індекс фізичного обсягу. Зведений індекс цін. Середньозважений індекс. Взаємозв'язок індексів. Індекс середньої величини. Індекс змінного складу. Індекс фіксованого складу. Індекс структурних зрушень.

Змістовий модуль 3. Статистика туризму

Тема 8. Туризм як об'єкт статистичного вивчення

Предмет статистики туризму. Критерії міжнародних рекомендацій зі статистики. Одиниця спостереження в статистиці туризму. Характерні туристські споживчі продукти та характерні для туризму види діяльності (галузі туризму). Основні напрями статистичних досліджень в туризмі. Види групувань. Види державних статистичних спостережень в туризмі. Види статистичної звітності.

Тема 9. Методологічні основи статистики колективних засобів розміщування

Напрями статистичного дослідження колективних засобів розміщування (КЗР). Завдання статистичного дослідження КЗР. Класифікації статистики КЗР. Показники експлуатаційної можливості КЗР. Середні та відносні показники діяльності КЗР. Статистичні показники доходів і витрат КЗР. Показники розподілу у КЗР.

Функції індексів статистичного дослідження КЗР. Система взаємопов'язаних індексів. Системи взаємопов'язаних індивідуальних індексів. Системи зведених індексів. Аналіз динаміки та впливу окремих факторів. Багатофакторні мультиплікаційні моделі в статистиці КЗР.

Тема 10. Статистика туристських потоків. Аналіз інтенсивності розвитку та сезонності турпотоків

Туристичний потік. Напрямки туристичного потоку. Завдання статистики туристичних потоків. Організаційні форми статистики туристичних потоків. Програма досліджень туристопотоку. Показники туристопотоків за даними ДПС України. Показники туристопотоків за даними звітів КЗР. Показники туристопотоків за даними суб'єктів туристичної діяльності. Показники структурних розбіжностей. Статистичне вивчення попиту на послуги суб'єктів туристичної діяльності. Статистичне вивчення показників, що впливають на туристопотік.

Показники динаміки туристопотоку. Середні показники динаміки туристопотоку. Порівняльні характеристики інтенсивності туристопотоку. Тенденції розвитку туристопотоків. Згладжування рядів динаміки. Сезонність туристопотоків. Індекси сезонності. Показники абсолютного та відносного розмаху сезонних коливань.

Тема 11. Статистика туристських витрат і туристського споживання. Аналіз статистичної діяльності агросадіб

Поняття туристських витрат та їх склад. Зміст поняття «туристське споживання» Туристське споживання за видами туризму. Визначення обсягу туристичних витрат. Анкетне обстеження. Вибіркові обстеження у туризмі. Факторний аналіз витрат відвідувачів агросадіб.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Основи статистики						
Тема 1. Предмет і метод статистики	9	2	2	–	–	5
Тема 2. Статистичне спостереження	9	2	2	–	–	5
Тема 3. Зведення та групування статистичних даних	9	2	2	–	–	5
Тема 4. Статистичні показники	9	2	2			5
Разом за змістовим модулем 1	36	8	8	–	–	20
Змістовий модуль 2. Методи статистики						
Тема 5. Ряди розподілу та характеристики варіації. Кореляційний аналіз.	9	2	2	–	–	5
Тема 6. Вибіркове спостереження	9	2	2	–	–	5
Тема 7. Ряди динаміки. Індокси.	9	2	2	–	–	5
Разом за змістовим модулем 2	27	6	6	–	–	15
Змістовий модуль 3. Статистика туризму						
Тема 8. Туризм як об'єкт статистичного вивчення	10	2	2	–	–	6
Тема 9. Методологічні основи статистики колективних засобів розміщування	10	2	2	–	–	6
Тема 10. Статистика туристських потоків. Аналіз інтенсивності розвитку та сезонності турпотоків	12	2	4	–	–	6
Тема 11. Статистика туристських витрат і туристського споживання. Аналіз статистичної діяльності агросадиб	10	2	2	–	–	6
Разом за змістовим модулем 3	42	8	10	–	–	24
Усього годин	105	22	24	–	–	59

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи статистики		
1	Тема 1. Предмет і метод статистики Статистика як вид практичної діяльності. Статистика як галузь наукових знань. Чинники формування та розвитку статистики. Об'єкт статистики. Предмет статистики. Складові статистики як багатогалузевої науки. Статистична закономірність. Статистична сукупність. Закономірність розвитку. Закономірність розподілу елементів сукупності. Закономірності структурних зрушень. Закономірності зв'язку між явищами. Ознака. Варіація. Кількісні ознаки. Атрибутивні ознаки. Номінальна шкала. Порядкова (рангова) шкала. Метрична шкала. Дискретна ознака. Неперервна ознака. Статистичний показник. Статистична методологія. Статистичне дослідження. Статистичний ряд. Ряд розподілу. Ряд динаміки. Статистична таблиця. Статистичні графіки.	2
2	Тема 2. Статистичне спостереження Інформація. Інформаційне забезпечення. Статистичне спостереження. Первинне спостереження. Вторинне спостереження. Статистичні дані. Вимоги до статистичних даних. Етапи статистичного дослідження. План статистичного спостереження. Мета спостереження. Об'єкт спостереження. Одиниця сукупності. Одиниця спостереження. Програма спостереження. Статистичний інструментарій. Статистичний формуляр. Види та способи реєстрації даних. Суб'єкти статистичних спостережень. Час спостереження. Місце спостереження. Період спостереження. Види контролю даних обстежень. Види помилок. Організаційні форми спостереження. Спеціально організовані спостереження. Статистичний реєстр. Види статистичних реєстрів. Класифікація статистичних спостережень.	2
3	Тема 3. Зведення та групування статистичних даних Статистичне зведення. Макет статистичної таблиці. Форми обробки даних зведення. Групувальна ознака. Статистичний стандарт. Структурне групування. Типологічне групування. Аналітичне групування. Інтервал. Принципи формування інтервалів. Просте, комбіноване та вторинне групування. Підмет та присудок статистичної таблиці. Види статистичних таблиць. Вимоги до оформлення статистичних таблиць. Статистичні графіки.	2
4	Тема 4. Статистичні показники Статистичний показник. Модель статистичного показника. Класифікація статистичних показників та їх види. Абсолютна величина. Види вимірників абсолютних величин. Відносна статистична величина. База порівняння. Відносна величина динаміки. Відносна величина просторових порівнянь. Відносна величина порівняння зі стандартом. Відносна величина структури. Відносна величина координатії. Відносні величини інтенсивності. Середня величина. Середня арифметична, гармонійна, геометрична, квадратична. Групова середня.	2

Змістовий модуль 2. Методи статистики		
5	Тема 5. Ряди розподілу та характеристики варіації. Кореляційний аналіз. Ряд розподілу. Варіанта. Частота. Частка. Кумулятивна частота. Мода. Медіана. Квартиль. Дециль. Розмах варіації. Лінійне відхилення. Квадратичне відхилення. Дисперсія. Лінійний коефіцієнт варіації. Квадратичний коефіцієнт варіації. Коефіцієнт осциляції. Додавання варіацій. Факторна та результативна ознаки. Функціональний зв'язок. Стохастичний зв'язок. Основні завдання кореляційного аналізу. Етапи кореляційного аналізу. Коефіцієнт кореляції. Непараметрична кореляція. Рангова кореляція.	2
6	Тема 6. Вибіркове спостереження Вибіркове спостереження. Переваги вибіркового спостереження. Вибіркові дані. Вибірковий метод. Мета та завдання вибірки. Репрезентативні вибірки. Способи відбору у вибіркoву сукупність. Помилка вибірки. Способи визначення помилки вибору. Види середніх помилок вибірки. Види граничних помилок вибірки. Організація вибіркового спостереження.	2
7	Тема 7. Ряди динаміки. Індекси. Динамічний ряд. Моментний ряд. Інтервальний ряд. Базисна та ланцюгова характеристики динаміки. Абсолютний приріст. Темп зростання. Темп приросту. Абсолютне значення 1% приросту. Середній абсолютний приріст. Середньорічний темп зростання. Згладжування ряду динаміки. Ступінчата та ковзна (плинна) середні. Поняття індексу. Функції індексів. Динамічний, територіальний, міжгруповий, індивідуальний, зведений індекси. Середньозважений індекс. Агрегатний індекс. Зведений індекс фізичного обсягу. Зведений індекс цін. Середньозважений індекс. Взаємозв'язок індексів. Індекс середньої величини. Індекс змінного складу. Індекс фіксованого складу. Індекс структурних зрушень.	2
Змістовий модуль 3. Статистика туризму		
8	Тема 8. Туризм як об'єкт статистичного вивчення Предмет статистики туризму. Критерії міжнародних рекомендацій зі статистики. Одиниця спостереження в статистиці туризму. Характерні туристські споживчі продукти та характерні для туризму види діяльності (галузі туризму). Основні напрями статистичних досліджень в туризмі. Види групувань. Види державних статистичних спостережень в туризмі. Види статистичної звітності.	2
9	Тема 9. Методологічні основи статистики колективних засобів розміщування Напрями статистичного дослідження колективних засобів розміщування (КЗР). Завдання статистичного дослідження КЗР. Класифікації статистики КЗР. Показники експлуатаційної можливості КЗР. Середні та відносні показники діяльності КЗР. Статистичні показники доходів і витрат КЗР. Показники розподілу у КЗР. Функції індексів статистичного дослідження КЗР. Система взаємопов'язаних індексів. Системи взаємопов'язаних індивідуальних індексів. Системи зведених індексів. Аналіз динаміки та впливу окремих факторів. Багатофакторні мультиплікаційні моделі в статистиці КЗР.	2
10	Тема 10. Статистика туристських потоків. Аналіз інтенсивності розвитку та сезонності турпотоків	4

	Туристичний потік. Напрямки туристичного потоку. Завдання статистики туристичних потоків. Організаційні форми статистики туристичних потоків. Програма досліджень туристопотоку. Показники туристопотоків за даними ДПС України. Показники туристопотоків за даними звітів КЗР. Показники туристопотоків за даними суб'єктів туристичної діяльності. Показники структурних розбіжностей. Статистичне вивчення попиту на послуги суб'єктів туристичної діяльності. Статистичне вивчення показників, що впливають на туристопотік. Показники динаміки туристопотоку. Середні показники динаміки туристопотоку. Порівняльні характеристики інтенсивності туристопотоку. Тенденції розвитку туристопотоків. Згладжування рядів динаміки. Сезонність туристопотоків. Індeksi сезонності. Показники абсолютного та відносного розмаху сезонних коливань.	
11	Тема 11. Статистика туристських витрат і туристського споживання. Аналіз статистичної діяльності агросадіб Поняття туристських витрат та їх склад. Зміст поняття «туристське споживання» Туристське споживання за видами туризму. Визначення обсягу туристичних витрат. Анкетне обстеження. Вибіркові обстеження у туризмі. Факторний аналіз витрат відвідувачів агросадіб.	2
Усього		24

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і метод статистики	5
2	Статистичне спостереження	5
3	Зведення та групування статистичних даних	5
4	Статистичні показники	5
5	Ряди розподілу та характеристики варіації. Кореляційний аналіз	5
6	Вибіркове спостереження	5
7	Ряди динаміки. Індeksi	5
8	Туризм як об'єкт статистичного вивчення	6
9	Методологічні основи статистики колективних засобів розміщування	6
10	Статистика туристських потоків. Аналіз інтенсивності розвитку та сезонності турпотоків	6
11	Статистика туристських витрат і туристського споживання. Аналіз статистичної діяльності агросадіб	6
Усього		59

7. Методи навчання

При вивченні дисципліни «Статистика в туризмі» використовуються студентоцентризований, компетентнісно-орієнтований, практико-орієнтований підходи до навчання, ініціативне самонавчання.

Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер. Практичні заняття проводяться в малих групах, використовуються ситуаційні завдання, ділові ігри, підготовка презентацій з використанням сучасних програмних засобів та Інтернет.

Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється через університетське модульне середовище освітнього процесу Moodle.

8. Методи контролю

Комплекс контрольних заходів містить поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль включає оцінювання знань здобувача вищої освіти під час проведення практичних занять; виконання завдань самостійної та науково-дослідної роботи; поточний модульний контроль і ін.

Підсумковий контроль знань проводиться у вигляді екзамену за екзаменаційними білетами, структуру яких НПП визначає самостійно, або за тестовими завданнями через університетське модульне середовище освітнього процесу Moodle.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний (модульний) контроль											Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
6	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	30	100

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Статистика в туризмі» включає:

- освітньо-професійну програму;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- конспект лекцій з навчальної дисципліни;
- плани практичних занять і методичні рекомендації щодо їх проведення:

Саковська О.М. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни «Статистика в туризмі» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Уманський НУС, 2021. 15 с.

- завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання:

Саковська О.М. Методичні матеріали, завдання і вказівки для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Статистика в туризмі» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 18 с.

- засоби діагностики знань та умінь студентів;
- завдання для модульного та підсумкового контролю знань;
- рекомендована література.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Про туризм: Закон України від 15.09.1995. №324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр#Text> з змінами, внесеними згідно із Законом № 1276-VI (1276-17) від 16.04.2009.
2. План заходів на 2021-2023 рік щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/84-2021-р#Text>
3. Баран Р.Я., Жолоб Л.І., Кондур О.С., Крупа О.М. Статистика: навчальний посібник. Чернівці: ТОВ «Видавництво «Наші книги» 2008. 240 с.
4. Горкавий В.К. Статистика: навчальний посібник. К.: Алерта, 2012. 608 с.
5. Єріна А.М. Статистика: підручник. К.: Знання, 2009. 484 с.
6. Єріна А.М., Пальян З.О. Теорія статистики: Практикум. 7-ме вид., стер. К.: Знання, 2009. 255 с.
7. Ковтун Н.В. Теорія статистики: курс лекцій, практикум. Київ: ІМЕКС. 2007. 276 с.
8. Куценко О.І. Статистика туризму: навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 79 с.
9. Мармоза А.Т. Теорія статистики. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 392 с.
10. Мармоза А.Т. Практикум з теорії статистики. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 344 с.
11. Милашко О.Г. Статистика туризму: навчальний посібник. Одеса: ОДЕУ, ротاپринт, 2010. 168 с.
12. Підгорний А. З., Милашко О. Г. Статистика туризму: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротاپринт, 2014. 204 с.
13. Ткач Є.І., Сторожук В.П. Загальна теорія статистики: підручник. 3-тє вид. К.: Центр учбової літератури, 2009. 442 с.
14. Шандор Ф. Ф., Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму : підручник. Київ: Знання, 2013. 334 с.

Допоміжна:

1. Kozhukhivska R., Sakovska O. Tourism safety during the pandemic: statistics and analytics. *International scientific journal "Internauka". Series: "Economic Sciences"*. 2021. №11(55). Vol. 3. Pp. 9-14.
2. Кожухівська Р.Б., Саковська О.М. Організація туристичних послуг як складник планування діяльності підприємств та розвитку інфраструктури туризму. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 57. С. 70-75.
3. Кожухівська Р.Б., Саковська О.М. Моделювання підприємницької діяльності у сфері індустрії гостинності на основі використання показників кадастрової оцінки земель. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2021. №1 (45). Т. 1. С. 85-92.

4. Dymczyk R., Shpykuliak O., Hrytsaienko M., Sakovska O., Hrytsaienko H. Social capital of the agricultural sphere: indicators of measurement for conditions of formation and results of use. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2021. Vol. 7. № 4, pp. 115–137.

5. Kozhukhivska R., Sakovska O., Skurtol S., Kontseba S., Zhmudenko V. An analysis of use of Internet technologies by the consumers of tourism industries in Ukraine. *International Journal of Advanced Science and Technology*. 2020. Vol. 29. № 6s. P. 1007 - 1013.

6. Yablochnikov S., Kuptsov M., Omelchenko O., Gupta S. K., Reznik N., Hatsko A., Sakovska O. Modelling of informational counteraction between objects in economy. *International Journal of Engineering and Advanced Technology*. 2019. Vol. 8. Issue 6. P. 3797-3802.

7. Саковська О. М. Визначення ефективності рекламно-маркетингових заходів з просування туристичного продукту на регіональному рівні. *Бізнес Інформ*. 2018. № 7. С. 327 – 335.

8. Бакурова А.В., Діденко А.В. Визначення соціально-економічної ефективності системи оподаткування в галузі туризму України. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2012. № 2. С. 39-44.

9. Білецька І.М. Моніторинг тенденцій розвитку міжнародного туризму. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 11. С. 41–46.

10. Височан О.С. Співвідношення понять «подорожуючий», «відвідувач» і «турист»: міжнародний обліково-статистичний підхід. *Бізнес-Інформ*. 2013. № 3. С. 200-206.

11. Лугінін О.Є. Статистика. Підручник. 2-е видання, перероблене та доповнене. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 608 с.

12. Мальська М. П., Антонюк Н.В. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. К.: Знання, 2008. – 661 с.

13. Матковський С.О., Гальків Л.І., Гринькевич О.С., Сорочак О.З. Статистика: Навчальний посібник. Львів: “Новий світ – 2000”, 2009. 430 с.

14. Милашко О. Г. Колективні засоби розміщування як об’єкт статистичного вивчення. *Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр.* Одеський нац. екон. ун-т. Одеса, 2014. Вип. 2 (53). С. 202-206.

13. Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Аналітичні публікації з проблем гостинності. URL: <http://prohotelia.com.ua>.

3. Всесвітня рада з туризму та подорожей (WTTC). URL: <http://www.wttc.org/>.

4. Державна туристична адміністрація. URL: <http://www.tourism.gov.ua/>.

5. Державний Фонд фундаментальних досліджень України. URL: <http://www.dffd.gov.ua/>

6. Наукова бібліотека ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

7. Бізнес в Україні. URL: <http://www.ukrbiz.net>.

14. Зміни в робочій програмі

У робочій програмі відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм» переглянуто структуру навчальної дисципліни в частині кількості годин виділених на аудиторну та поза аудиторну роботу, оновлено методичне забезпечення, список рекомендованої літератури та інформаційні ресурси.